

Puntenmanifest Naar een jeugdzorg die beter beschermt

Reactie op aanbevelingen uit het rapport 'Onvoldoende beschermd' van Commissie De Winter

1. Erkenning aan slachtoffers van geweld in de jeugdzorg

Jeugdzorg Nederland erkent het leed dat slachtoffers van geweld in de jeugdzorg de afgelopen zeventig jaar is aangedaan en biedt, namens haar organisaties, excuses aan dat niet meer is gedaan om het geweld te stoppen of te voorkomen.

Organisaties aangesloten bij Jeugdzorg Nederland stellen hun deuren open voor slachtoffers. Zij faciliteren actief de zoektocht van slachtoffers. Waar dossiers beschikbaar zijn, zorgen organisaties dat slachtoffers die kunnen inzien.

Jeugdzorg Nederland draagt (in ieder geval) de komende twee jaar financieel bij aan het faciliteren van lotgenotencontact, via een bijdrage van 30.000 euro aan Het Koershuis.

Jeugdzorg Nederland vindt dat samen met cliënten gekeken moet worden hoe lang archieven in de toekomst blijven bestaan. Daarbij moet ook aandacht zijn voor de uitvoerbaarheid voor organisaties.

2. Geweld bespreekbaar maken

Binnen organisaties gaan cliënten en ervaringsdeskundigen, professionals en bestuurders blijvend in gesprek over het thema geweld in de jeugdzorg: over wat geweld in de jeugdzorg voor ieder individueel betekent en wat er zou moeten gebeuren om te komen tot een jeugdzorg die beter beschermt. De dialogen vinden plaats intern bij organisaties en één keer per jaar landelijk tussen organisaties. Voor die dialogen ontwikkelt Jeugdzorg Nederland een concept met tools en spelregels en een train-de-trainer voor gespreksbegeleiding. Met de dialogen wil Jeugdzorg Nederland het taboe op spreken over geweld in de jeugdzorg doorbreken, cliënten en professionals de ruimte geven om elkaar beter te begrijpen en leren van de inzichten die de dialogen opleveren.

Organisaties en professionals maken geweld niet alleen bespreekbaar via deze dialogen, maar het spreken over het onderwerp wordt ook meer onderdeel van hulpverlening en begeleiding, zowel aan het begin als tijdens het traject.

3. Inhoudelijke verbeteringen jeugdzorg

Verbeteringen gesloten jeugdzorg, gezinsgerichte voorzieningen, gezinshuizen en pleegzorg

Samen met haar partners wil Jeugdzorg Nederland het aantal jeugdigen in (gesloten) zorg verminderen door eerder passende hulp te bieden. Daartoe wordt het voorveld versterkt, de hulp dichterbij het systeem van de jeugdigen georganiseerd, en gezinsgerichte (woon)voorzieningen, gezinshuizen en pleegzorg verbeterd.¹

(Door)ontwikkeling vakmanschap

Jeugdzorg Nederland wil voldoende goed geschoold personeel en (pedagogische) continuïteit, en gaat samen met professionals het vakmanschap verder vormgeven. Dat doen we door ruimte te geven aan en stimuleren van lokale initiatieven en werkwijzen, het aanpassen of ontwikkelen van opleidingen, maar ook te zorgen voor ruimte voor scholing, reflectie en intervisie. Het is voor Jeugdzorg Nederland een absoluut speerpunt en vraagt om een eigen aanpak.

Op het gebied van de arbeidsmarkt investeert Jeugdzorg Nederland samen met partners in werving, behoud en zijnstroom in de jeugdzorg. We willen met de andere branches en beroepsgroepen opleidingsprogramma's en leerlijnen te ontwikkelen. Omdat overstappen binnen de jeugdzorg dan eenvoudiger wordt, stimuleren we dat mensen die gekozen hebben voor de jeugdzorg ook voor de jeugdzorg behouden kunnen blijven. We zien het als onze

---

¹ Onze ambities en acties hebben we eerder vastgelegd in het plan 'De best passende zorg voor kwetsbare jongeren', het koersdocument 'Sterke gezinshuizen' en het 'Actieplan Pleegzorg'. De aanbevelingen van Commissie De Winter bevestigen en geven extra urgentie aan onze ambities en acties.

verantwoordelijkheid om samen met beroeps- en werknemersorganisaties tot een goed en duurzaam arbeidsmarktbeleid in de jeugdzorg te komen.

Jeugdbescherming

Jeugdzorg Nederland wil dat er meer en beter contact met jeugdigen met een kinderbeschermingsmaatregel komt. Sommige organisaties lopen daarbij voorop. Goede voorbeelden worden daarom onderling beter uitgewisseld. De organisaties reflecteren op de huidige invulling van de voogdijtaak en maken zich bij Rijk en gemeenten hard voor een beter financieel kader, zodat er ruimte komt voor meer contacttijd per uit huis geplaatste jeugdige.

Jeugdzorg Nederland werkt daarnaast graag mee aan de toezegging van minister Dekker voor Rechtsbescherming om te bezien in hoeverre de methode voogdij herziening behoeft op het thema samenwerking en relatie tussen de minderjarige en de jeugdbeschermer.

Jeugdzorg Nederland denkt dat een geschillenregeling zoals bij ondertoezichtstellingen, ook bij voogdijmaatregelen kan helpen om een rechtsingang aan minderjarigen te bieden. Met een geschillenregeling wordt bovendien een rechtsingang geboden aan de belangrijke volwassenen om de jeugdigen heen die hierin voor de jeugdige op kunnen komen. Ook andere geschillen in het kader van de voogdij, bijvoorbeeld ingrijpende meningsverschillen met pleegouders, kunnen met een geschillenregeling, via een beroep op de kinderrechter, opgelost worden.

Jeugdzorg Nederland werkt daarnaast, binnen het actieplan Verbetering feitenonderzoek in de jeugdbescherming, aan verbetering van de klachtenprocedures voor jeugdigen. In samenwerking met jeugdigen en partners gaan we onderzoeken waar de belemmeringen zitten en proberen die vervolgens weg te nemen.

4. Samenwerking met steunfiguur en (jonge) ervaringsdeskundigen

In de samenwerking met de jeugdige en het gezin is het van belang dat er iemand in de omgeving is met wie de jeugdige en het gezin een band kunnen opbouwen en met wie een duurzame relatie kan worden geborgd. Dat kan iemand uit het natuurlijk systeem zijn, een ervaringsdeskundige of een professional uit het lokale team die dichtbij het gezin staat. De organisaties en professionals gaan in familienetwerkberaden of perspectiefbijeenkomsten meer aandacht besteden aan wie de vertrouwenspersoon of steunfiguur voor de jeugdige kan zijn. De organisaties delen daarbij hun ervaringen en leren van elkaar.

Jeugdzorg Nederland gaat bovendien meer samenwerken met (jonge) ervaringsdeskundigen. We willen dat dat ervaringsdeskundigheid een structurele plek krijgt in de jeugdzorg, zowel in de uitvoering als in de beleidsontwikkeling.

5. We kunnen het niet alleen

Jeugdzorg Nederland en haar leden willen er alles aan doen om te komen tot een jeugdzorg die beter beschermt, maar we bereiken dat niet zonder onze partners. Jeugdzorg Nederland vraagt nadrukkelijk aan de andere (jeugd)branches, het Rijk, de gemeenten en beroepsorganisaties en de cliëntenorganisaties samen op te trekken. We vragen ieder (eigen) verantwoordelijkheid te nemen. Of dat nou gaat om beleid, uitvoering of financiering.

6. Blijven leren

Al onze voornemens en ambities geven niet de garantie dat het in de toekomst beter blijft gaan. Daarom staat voor ons voorop: blijven leren van jeugdigen en ervaringsdeskundigen door geweld in de jeugdzorg bespreekbaar te maken en te houden. In de jaarlijkse dialoogbijeenkomst tussen organisaties leren we van elkaar, bespreken we waar we staan, wat we nog te doen hebben en spreken we elkaar – indien nodig – aan. Ook organiseren we met de andere jeugdbranches in 2020 een bijeenkomst waarin we leren met en van elkaar.

Tot slot denkt Jeugdzorg Nederland graag samen met de ministeries, gemeenten, andere jeugdbranches en de kennisinstituten na hoe de sector op dit onderwerp blijvend gemonitord kan worden.